

Урок літературного читання 4 клас .

Тема . Ліна Костенко . Осінній день , осінній день , осінній!..

Мета. Вдосконалювати навички свідомого виразного читання ; вчити інтонацією передавати настрій твору ; вчити аналізувати твір ; розвивати зв'язане мовлення учні, творчу уяву ; виховувати любов до художнього слова.

Хід уроку.

I. Організація до уроку.

Продзвенів дзвоник . Урок починається. Я посміхнуся вам , а ви посміхнетеся один одному і подумайте , як добре , що ми сьогодні усі разом . Ми спокійні, добрі , привітні , ласкаві . Ми усі здорові . Глибоко вдихніть і видихніть вчорашню образу . Вдихніть в себе тепло сонячних променів , свіжість осіннього ранку . Я бажаю вам гарного настрою і дбайливого ставлення один до одного.

-На дошці ви бачите записану формулу .

-Давайте її розшифруємо .

У+О+В+С+Р=З

(У-увага, О-організованість , В-взаємодопомога , С-спілкування , Р-робота, З-знання .)

Саме ці якості потрібні будуть вам на уроці .

II. Мовленнєва розминка .

- **Робота на скоромовкою**

Скоромовка

В жовтім листі жовтий ліс

В жовтім лісі- жовтий лис .

В темних сінях в день осінній

Пахне снігом і насінням .

(прочитайте повільно пошепки , повільно вголос, швидко пошепки , швидко вголос. Сумно, радісно , здивовано.)

III. Перевірка домашнього завдання .

-На минулому уроці з якою видатною поетесою ви познайомилися ?(Л.Костенко)

Вона , як художник фарбами , створює вірші , які належать до художній лірики .

-Що ви знаєте про життя Ліни Костенко ?

19 березня-день, коли прилітають лелеки . Мабуть саме вони в родину Костенко принесли немовля – маленьку дівчинку , яка згодом стала Ліною Костенко .

Батьки майбутньої поетеси – учителювали . З ранніх літ прищеплювали дитині високі моральні , етичні та естетичні смаки , подаали літературні , фольклорні та історичні взірці для наслідування . На все життя Ліна перед собою мала приклад батька- Василя Костенка , поліглота –самородка (він знав 12 мов), педагог від Бога, який за потребами міг на найвищому рівні викладати всі предмети в школі.

Раннє дитинство Ліни Костенко минало «над берегами вічної ріки » - понад Дніпром . Коли дівчинці минуло 6 років , родина перебралася до Києва . Тут дівчинка закінчила середню школу , навчалася в педагогічному інституті . Згодом вступила до Московського літературного інституту ім. Горького , який закінчила з відзнакою .

Вона багато написала віршів , поем , романів,перекладів, кіносценаріїв .
Ліна Костенко має багато відзнак .

-Про Ліну Костенко всім є що сказати . Усім , хто просто читав її вірші та поеми .

-Тепер пригадавши з життя поетеси , ми продовжимо знайомитися з її поезією .

-Кожен поет присвячує вірші приходу натхненої та дивовижної пори року-осені.

Віршами про осінь Ліна Костенко можна лише захоплюватись .

- **Робота в групах.**

-Дібрати прикметники до слів осінь, день ! (золота, чарівна, кольорова , тепла, дивовижна , врожайна , чудова, сумна, дощова , холодна, мінлива, багряна ...)

День-(гарний , чудовий , осінній ...)

- Як ви думаєте з яким віршем ми будемо працювати сьогодні на уроці ?

IV Сприймання й усвідомлення нового матеріалу .

- **Словникова робота .**

- читання колонок слів «луною» за вчителем та «буксиром » у парах.

Сум	птиць
осінній	осанна
горілиць	останній
витканий	зайшлися
багдадський	зłodій

- Прочитайте найдовше слово .

-Чи можете пояснити його значення ?

(Багдад –місто в Іраку , розташоване в центрі країни на річці Тигр , столиця країни. Багдад одне із найгарячіших міст планети .)

-Знайдіть тлумачення слова осанна в підручнику .

-Яке слово складається з двох слів?

-Чи здогадалися про його значення ?(*горілиць – обличчям догори*)

- **Фізкультхвилинка**
- **Виразне читання вірша вчителем.**

-Який звук найчастіше повторюється в першій строфі? (о, с , сь)

-Що він передає?

-Його можна вимовити з різною інтонацією . Тож вимовимо його задоволено , радісно ,ображено, втомлено , сумно , здивовано .

-А який настрій він передає у вірші ?(*Настрій сумний, спокійний , невеселий.*)

- То як ми його будемо вимовляти при читанні?

-Яке слово підказує , що вірш сумний ?(*о сум,...*)

- **Читання вірша учнями в парах . Підготовка до виразного читання вірша .**

-З якою інтонацією , силою голоса будете читати вірш ?

-Які слова виділите голосом під час читання ?

- **Виразне читання вірша учнями .**
- **Розминка для очей .**
- **Аналіз змісту вірша з елементами вибіркового читання .**

-Яка тема вірша?(омпівування осені , як сумної пори року .)

-Яка головна думка ?(усякому літові кінець, а осені початок.)

-Який день прославляє поетеса ?(осінній день)

-Яке речення вона для цього добирає ?

-Чому на вашу думку в небі утворився килим ? З яких птахів він може бути витканий ?(журавлі, лелеки , ластівки, грачі, зозулі, гуси ...)

-Чому плаче коник ?

-Згадайте, що таке рима ?(*Рима- це співзвучне закінчення рядків*)

-*Назвіть рими які є у вірші?(осінній-синій, осанна-сама, болем-полем, злодій-мелодій .)*

- **Робота в групах .**

-Доберіть слова в риму .

Чаклунка осінь – ніби та царівна ,

Красива , сонячна,.....,

Весела, радісна , багата

В садочку яблуна

Плоди достиглі всім дарує ,

А осінь далі все

Убрався клен у жовті шати ,

Горіхи треба вже

Каштани падають тук-тук,

І я беру каштан до

Давайте підем до лісу з нами ,

Там пахне мохом і ,

І чимсь таким , що я не знаю.

Так тільки осінню

Вітрець легенький повіває ,

І листя з дерева

*(слова для довідки : чарівна, крилата , фарбує , збирати , рук, грибами ,
буває, злітає.)*

- **Слухання пісні Ольги Богомолець«Осінній день, осінній. »**

Вірші Ліни Костенко такі мелодійні, що покладенні на музику (слухання пісні).

V.Підсумок уроку .

-Гра «Закінчи речення».

- Сьогодні на уроці я дізнався
- Мені цікаво було
- Мені вдалося

Сьогодні на уроці до вас на парти прилетіли кленові листочки , якими ви будете себе оцінювати . Підпишіть на них своє ім'я.

-Найактивніші учні візьмуть червоні листочки (10-12 балів)

-Учні , які себе оцінюють на 7-9 балів –жовті .

- А на 4-6балів - помаранчеві .

-Отож , повертаючись сьогодні додому , подивіться навколо себе іншими очима, зумійте побачити й оцінити красу осінньої природи . вчіться любити, берегти природу